

תת"ע (חיפה) 4199-11-15 - מדינת ישראל נ' מיכאל נועם זובוב

תת"ע (חיפה) 4199-11-15 - מדינת ישראל נ' מיכאל נועם זובובשלום חיפה

תת"ע (חיפה) 4199-11-15

מדינת ישראל

נגד

מיכאל נועם זובוב

בית משפט השלום בשבתו כבית משפט לתעבורה בחיפה

[12.11.2017]

כבוד השופטת כרמית פאר גינת

החלטה

החלטה

1. כתב האישום, שהוגש כנגד הנאשם מיכאל נועם זובוב (להלן: "זובוב"), מייחס לזובוב כניסה לצומת באור אדום, ביום 22.7.15 בשדרות ההסתדרות בחיפה.
2. ביום 17.12.15, לאחר שזובוב לא התייצב לדיון, הוא נשפט בהעדרו והורשע במיוחס לו בכתב האישום. הנאשם הגיש, באמצעות בא-כוחו, בקשה לביטול פסק הדין, ובית המשפט נעתר לבקשה, בכפוף לתשלום הוצאות. לאחר שהוצאות שולמו, נקבע התיק לשיבת הקראה, ובישיבת יום 9.7.17, הוגש לבית המשפט הסדר טיעון בכתב (החתום על ידי בא-כוחו של הנאשם, אך ללא התייצבות של הנאשם או בא-כוחו).
3. הנאשם הורשע, בעקבותיו של הסדר הטיעון, ונגזר עליו עונש בהתאם להסדר הטיעון. עם זאת, לאחר הרשעה זו, ובחינה נוספת של הסדר הטיעון שהוגש לתיק בית המשפט, התברר לבית המשפט כי בכותרתו הופיע שם של אדם אחר, ולא זובוב - אדם בשם אספוב דניק (להלן: "אספוב").
4. מסתבר, למעשה, כי הסדר הטיעון הכתוב אליו הגיעו הצדדים היה הסדר טיעון שמשמעותו הסבה של כתב האישום (ואתייחס לשאלה מהי הסבה, בהמשך הדברים). זאת, על אף שהדבר לא צוין כלל בהסדר הטיעון עצמו, והוא נלמד בעקיפין משינוי שמו של הנאשם בהסדר הטיעון.
5. אומר מיד, כאן יש משום פסול ראשון בהתנהגות הצדדים: כאשר צדדים להליך מגיעים להסדר טיעון שבמסגרתו, למעשה, מתבצעת הסבה של כתב האישום לשמו של אדם אחר, עליהם לציין זאת במפורש בהסדר הטיעון.
6. בשל פסול זה שבהתנהגות הצדדים, בית המשפט הבחין בבקשתם המשתמעת של הצדדים להסבה של כתב האישום רק לאחר הדיון ולאחר שזובוב הורשע פעם נוספת במיוחס לו בכתב האישום.
7. בית המשפט ביקש, בנסיבות אלה, וכדי לתקן את הטעות שנוצרה כתוצאה מחסר זה שבהסדר הטיעון, לקבל את מספר רשיון הנהיגה של אספוב, כדי לאפשר את ביצוע ההסבה. או אז התברר כי אספוב אינו מחזיק ברשיון נהיגה, וכי לטענת המאשימה נגזר עליו בעבר עונש של מאסר מותנה.
8. או אז, למעשה, ביקשה המאשימה לחזור בה מהסדר הטיעון. שמעתי את הצדדים בהקשר זה (ביום 2.10.17), והצדדים הגישו טיעונים בכתב.
9. מהי הסבה של כתב אישום?
10. כאשר עבירה מצולמת כתב האישום מוגש, באופן טבעי, כנגד בעל הרכב. לעיתים, בעל הרכב טוען כי לא הוא זה שנהג ברכב, ומציג את שמו ופרטיו של מי שנהג ברכב. ככל שהמאשימה משתכנעת כי אכן לא בעל הרכב הוא זה שנהג בו בעת ביצוע העבירה, הצדדים מבקשים להסב את כתב האישום לשמו של מי שנהג ברכב בפועל בעת ביצוע העבירה. אך הסבה היא מונח טכני. נוהל שמקובל בדיונים שבפני בית המשפט לתעבורה.
11. משמעותה האמיתית של הסבה היא כי המאשימה חוזרת בה מכתב האישום כנגד הנאשם המקורי, ומגישה כתב אישום חדש כנגד מי שנהג בפועל ברכב. מטעמי יעילות, ועל מנת שלא להכביד על העומס המוטל על בתי המשפט לתעבורה, הנוהל הקיים הינו כי הדבר מבוצע כמקשה אחת. כתב האישום המקורי לא נמחק ולא מוגש כתב אישום חדש תחתיו, אלא בתיק בית המשפט המקורי מבוצע תיקון של שמו של הנאשם.
12. אך כאשר המאשימה מסכימה להסבה של כתב האישום, משמעות הדבר הינה כי היא השתכנעה כי לא הנאשם המקורי הוא זה אשר נהג ברכב במועד ביצוע העבירה.
13. כיום, טענתה של המאשימה הינה כי לאור העובדה שלאספוב אין רשיון נהיגה, הרי שמדובר בעובדה חדשה, אשר התבררה לה בדיעבד, ועל כן שוב אין היא מוכנה לקיים את הסדר הטיעון שהושג.
14. טיעון זה אין בידי לקבל.

15. ראשית, הטיעון כי נגלתה עובדה חדשה הוא טיעון עובדתי. ככזה, ככל שהמאשימה טוענת אותו, עליה לתמוך אותו בתצהיר. תצהיר שכזה צריך להינתן על ידי מי שערך את הסדר הטיעון מטעם המאשימה.
16. עליו לציין, ראשית לכל, אלו נתונים נבדקו טרם עריכת הסדר הטיעון. למשל, כיצד השתכנעה המאשימה כי לא זובוב הוא זה אשר נהג ברכב במועד ביצוע העבירה נשוא כתב האישום. עוד יש לציין, למשל, כי אכן לא נבדקה השאלה אם הנהג שעל שמו התבקשה ההסבה (אספוב במקרה הנוכחי) יש רשיון נהיגה.
17. חשוב מכך, על מי שערך את הסדר הטיעון להצהיר ולציין כי למרות שהשתכנע שלא זובוב הוא זה אשר נהג ברכב, לא היה מסכים להסבת כתב האישום, רק בשל העובדה כי מי שנהג ברכב לא החזיק ברשיון נהיגה.
18. תצהיר שכזה אינו קיים. בפני בית המשפט קיים הסדר טיעון בכתב שהוגש, אך אין תצהיר שמסביר את נסיבות עריכתו של הסדר הטיעון. ככל שהיו מחדלים בעריכתו של הסדר הטיעון, הרי שאי אפשר להסיק אותם מטיעונים של עורך-דין מטעם המאשימה שלא הוא זה אשר ערך את הסדר הטיעון. טיעונים אלה צריכים להיות מגובים בתצהיר (תוך שבפני הנאשם ובא-כוחו האפשרות, אם רצונם בכך, לחקור את מי שערך את התצהיר או להגיש תצהיר נגדי).
19. אכן, המאשימה יכולה לחזור בה, בנסיבות מסויימות, מהסדר טיעון. אך היא אינה יכולה לעשות זאת מבלי שהניחה תשתית עובדתית מתאימה לטענותיה. בהעדרו של תצהיר היה מקום לדחות את עמדתה של המאשימה מטעם זה בלבד.
20. אך במקרה הנוכחי גם לגופו של עניין אין מקום לקבל את עמדתה של המאשימה.
21. העובדה החדשה שהתגלתה, לכאורה, למאשימה לאחר עריכתו של הסדר הטיעון אינה נוגעת לנסיבות ביצוע העבירה. כאמור, כאשר הצדדים מבקשים לבצע הסבה של כתב אישום, הרי שמשמעות הדבר, בראש ובראשונה, הינה כי המאשימה השתכנעה כי לא הנאשם הוא זה אשר נהג ברכב במועד ביצוע העבירה.
22. המאשימה לא גילתה נתונים חדשים המעידים על כך שזובוב נהג ברכב במועד ביצוע העבירה. הנתונים שהביאו אותה להשתכנע כי לא זובוב נהג ברכב במועד ביצוע העבירה שרירים וקיימים. האינפורמציה החדשה שהתגלתה, לכאורה, נוגעת לנסיבותיו של אספוב (ולכך שיתכן וביצע עבירה נוספת מלבד העבירה שבכתב האישום, או שיש מקום להטיל עליו עונש כבד יותר מזה שהוסכם בתחילה בין הצדדים).

23. משכך הם פני הדברים, המאשימה לא גילתה נתון חדש, המביא אותה לכלל מסקנה כי זובוב הוא זה אשר נהג ברכב. על כן, גם לגופו של עניין אין מקום להתיר למאשימה לחזור בה מנדבך זה של הסדר הטיעון שהושג בין הצדדים, דהיינו חזרה מכתב האישום כנגד זובוב.
24. ודוק, לטעמי כאשר מתגבש הסדר טיעון הכולל הסבה של כתב האישום לשמו של אדם אחר, ראוי הוא כי המאשימה תעשה את כל הבירורים האפשריים, לגבי קיומו של רשיון נהיגה אצל הנהג שעל שמו מתבצעת ההסבה, עוד טרם גיבושו של הסדר הטיעון. ככל שהדבר לא נעשה במקרה שבפנינו, יש כאן כשל קשה מצידה של המאשימה. אך לכאורה, אם אכן הדבר התברר בדיעבד, המאשימה היתה יכולה לבצע השלמה של החקירה בעקבות גילוי זה. היא היתה יכולה (למשל) לנסות ולאסוף ראיות מהן היתה מתבקשת המסקנה כי זובוב הוא זה שנהג ברכב במועד האירוע נשוא כתב האישום.
25. אך זה לא המקרה שבפנינו. המאשימה לא באה וטענה כי כיום יש בידה ראיות המצביעות על כך שזובוב הוא זה אשר נהג ברכב במועד האירוע נשוא כתב האישום. היא לא טענה כי ראיות כאלה קיימות כיום בידה (ולא היו בידה במועד עריכת הסדר הטיעון), כפי שלא הציגה ראיות שכאלה בפני בית המשפט.
26. על כן, הנתון הבסיסי, שעמד ביסוד הסכמת הצדדים, כי המאשימה השתכנעה כי לא זובוב הוא זה שנהג ברכב, במועד האירוע נשוא כתב האישום, לא השתנה. אין מקום להתיר למאשימה לחזור בה מהסכמותיה לעניין זה, ודין כתב האישום כנגד זובוב להימחק.
27. שונה הדבר כאשר אנו מתייחסים לנדבך השני של הסדר הטיעון. דהיינו, להסכמה שבין הצדדים לגבי העונש שיוטל על כתפיו של אספוב.
28. היות והסדר הטיעון כולל בחובו הודיה של אספוב כי חצה (במועד מסוים) צומת באור אדום, הרי שאם אכן לא היה בידי אספוב רשיון נהיגה באותו מועד, הרי שהודיה זו משמעה כהודיה גם בעבירה נוספת של נהיגה ללא רשיון נהיגה.
29. היה ניתן לכאורה להגיע לכלל מסקנה כי המאשימה הסכימה לעונש שייגזר על אספוב בשל העבירה של חציית צומת באור אדום, תוך שבידיה האפשרות להגיש כתב אישום נפרד, נוסף, כנגד אספוב בשל העבירה (או העבירות) הנוספת הנגזרות מהודייתו זו שבכתב האישום הנוכחי.
30. אך מסקנה שכזו עשויה לפגוע, למשל, גם בזכויותיו של אספוב. לא ברור (למשל) אם אספוב, שמעולם לא הגיע לדיון בפני בית המשפט, אכן הבין את המשמעות המלאה של הסדר הטיעון אליו הוא מגיע. יתכן כי על אף שהוא אינו חולק על כך שהוא זה אשר נהג ברכב, הוא לא היה מגיע להסדר הטיעון המסוים אליו הגיע, לו היה מבין את ההשלכות הכוללות של הודיה שכזו.
31. לו הייתי בוחנת את הדברים רק מנקודת מבטה של המאשימה, ספק בעיני אם לא היה מקום לכפות עליה את כיבוד הסדר הטיעון גם בכל הנוגע לענישה שתוטל על אספוב (ביחס לחציית הצומת באור אדום, ותוך שהיא יכולה לשקול אם יש מקום להגשתו של כתב אישום נוסף). שהרי גם אם היתה תקלה, וגם אם העובדה כי אספוב לא החזיק ברשיון נהיגה בר תוקף לא היתה ידועה למאשימה שעה שהתגבש הסדר הטיעון, הרי שמדובר בכשל של המאשימה, שכן כל הנתונים הנדרשים מצויים בידה והיא היתה יכולה בנקל לבחון אותם מבעוד מועד.
32. אך במקרה הנוכחי אני סבורה כי אין מקום להרשיע את אספוב מבלי שתיתן לו הזדמנות להשמיע את טענותיו.
33. על כן, הדרך הנכונה ללכת בה, לטעמי, היא ביטולו של כתב האישום כנגד זובוב, תוך שבידי המאשימה האפשרות להגיש כתב אישום כנגד אספוב, הן בכל הנוגע לעבירה המקורית (של חציית צומת באור אדום) והן בכל הנוגע לעבירות נוספות שלטעמה של המאשימה, מתגלות כיום.
34. אגב, ככל שיוגש כתב אישום כנגד אספוב בגין עבירות נוספות, תעמוד לאספוב הזכות להעלות את מלוא טיעוניו. לרבות טיעונים הנוגעים לעצם הסדר הטיעון שהושג בין הצדדים בתיק הנוכחי, ולמשמעות של הסדר טיעון שכזה על ההליך שכנגדו.
35. לאור כל אלה, אני מורה כדלהלן:
- א. אני מבטלת את פסק הדין כנגד הנאשם (זובוב) מיום 9.7.17.
- ב. אני קובעת כי המאשימה חזרה בה מכתב האישום כנגד הנאשם, ועל כן אני מוחקת את כתב האישום שבפני.
36. אין באמור לעיל כדי למנוע מהמאשימה לפעול, כראות עיניה, ולהגיש כנגד אספוב כתב אישום המייחס לו את העבירות שהיא סבורה כי ביצע.
- ניתנה היום, כ"ג חשוון תשע"ח, 12 נובמבר 2017, בהעדר הצדדים.